

Verslag open overleg met gemeenteraad van Hilversum

24 mei 2017

Mevrouw Wolthers heet de heer Van der Hoek en alle aanwezigen welkom. De eerder toegezonden agenda wordt vastgesteld.

Toelichting op het doel van het gesprek en het proces +Toelichting op het voornemen van GS om te komen tot maximaal 3 gemeenten ter versterking van de lokale en regionale bestuurskracht

De heer Van der Hoek blikt terug op de aanleiding tot het starten van de arhi-procedure. Er is een aantal rapporten geschreven over de regio en haar bestuurskracht. Een van de onderdelen uit het rapport Jansen en Te Grotenhuis uit 2014 was het laten uitvoeren van een bestuurskrachtonderzoek om de volgende stap(en) in het proces tot bestuurskrachtversterking te kunnen bepalen. De provincie en gemeenten hebben goede afspraken met elkaar gemaakt hierover. Het onderzoek is gedaan door Deloitte. De gemeente Weesp deed haar eigen onderzoek. Conclusie van het onderzoek was dat de bestuurskracht van Weesp, van Wijdmeren en de regionale bestuurskracht onvoldoende zijn en moeten worden versterkt.

De provincie is een arhi-procedure gestart omdat de zienswijzen van de gemeenten, naar aanleiding van de conclusies van het bestuurskrachtonderzoek, heel divers en niet te verenigen waren. Men erkent de urgentie, maar er is geen gemene deler voor de oplossing. Een aantal gemeenten riep de provincie wel op om regie te pakken. Daarom zijn GS de arhi-procedure gestart met als voorstel te komen tot maximaal 3 gemeenten en 1 gemeente als stip aan de horizon. Hilversum is voorstander van 1 Gooi-gemeente en ziet bij maximaal 3 gemeenten het risico van tweedeling in de regio in arme en rijke gemeenten. Voor één gemeente is in de ogen van GS geen draagvlak, want dit wordt door velen gezien als een paar stappen te ver. Dit voorstel hebben GS al eerder, op verzoek van de minister naar aanleiding van vragen van Tweede Kamerleden, geadviseerd aan de minister van BZK in januari 2015.

GS hebben de hele Gooi en Vechtstreek meegenomen in de arhi-procedure, omdat de regering en de Tweede Kamer willen dat de provincie integraal naar het vraagstuk kijkt en de hele regio in beschouwing neemt.

De combinaties van maximaal drie gemeenten staan wat GS betreft niet meer vast. Het kan in elke samenstelling waarin partijen elkaar vinden, mits deze voorstellen volwaardige alternatieven voor de door GS in januari 2015 aan de minister van BZK geadviseerde samenstelling van de drie nieuw te vormen gemeenten zijn. Voorwaarde is dat er geen restproblematiek mag ontstaan. Er is ook ruimte voor wat betreft de termijn waarop gefuseerd gaat worden, als er maar concrete plannen van de raden liggen. Na de fase van open overleg besluiten GS in november of de arhi-procedure voor alle of enkele gemeenten wordt doorgezet of gestopt.

Dhr. Van der Hoek heeft de volgende vragen aan de raad:

-Is Hilversum nog steeds bereid om te fuseren met Wijdmeren, en eventueel nog andere gemeenten in het kader van het komen tot maximaal 3 gemeenten?

Notulisten

Jelle Blaauwbroek en Jurgen van der Wal,

Beleidsadviseurs provincie Noord-Holland

Aanwezig

Provincie Noord-Holland: de heer J. Chr. van der Hoek (gedeputeerde),
Gemeente Hilversum: de dames A. Wolthers (vz), A. den Daas, A. Vreugdenhil-de Blécourt, K. Walters-Vos, en de heren H.Blok, J. Braaksma, E. Falan, H. Haseleger, H. Jaarsma, J. Kastje, F. Vogel, R. Winkel en P. van Ruitenbeek (griffier)

Afwezig

Kopie aan

-Kijkt Hilversum anders dan aanvankelijk aan tegen de rol die de provincie moet spelen? En zo ja, waardoor komt dat?

-Is Hilversum van mening dat de provincie de arhi-procedure moet doorzetten en met een herindelingsontwerp moet komen of wil Hilversum proberen zelf de regio te voeren op een fusieproces?

-Hoe ziet Hilversum het perspectief van het samenwerkingsproces dat ze recent hebben ingezet met Gooise Meren en waarbij meer gemeenten zich bij kunnen aansluiten?

Dhr. Van der Hoek licht nog toe dat de provincie voor maximaal 3 gemeenten kiest omdat er geen draagvlak is voor de stap naar 1 Gooi-gemeente en omdat de overgang van 7 naar 3 adequaat toegeruste en gelijkwaardiger gemeenten de lokale bestuurskrachtproblemen oplost en bij zal dragen aan meer regionale bestuurskracht.

Visie van de raad op voornemen GS

A. Visie van fracties die hebben ingestemd met de zienswijze van Hilversum d.d. 10 november 2016

Dhr. Jaarsma (D66) spreekt namens CU, GL, CDA, PvdA, VVD en D66. Een ruime meerderheid van de raad, bestaande uit de genoemde partijen, vindt dat er dringend behoefte is aan meer bestuurskracht op regionaal niveau. Ze vinden ook, dat er toegewerkt moet worden naar 1 gemeente Gooi en Vecht.

Tussenstappen of een wat langer tijdspad zijn daarbij bespreekbaar als daarbij twee zaken goed in beeld worden gehouden: 1. Concrete stappen op korte termijn zetten en 2. Zicht houden op ontwikkeling naar 1 gemeente.

Dhr Jaarsma zegt dat er natuurlijk nuances zijn m.b.t. de te nemen stappen, maar verwelkomt de inzet en rol van de provincie in het proces.

De gemeente Hilversum heeft in deze bestuursperiode veel gedaan aan de regionale samenwerking: de centrumgemeente taken zijn (bijna allemaal) ondergebracht bij de Regio Gooi en Vecht en de Regionale Samenwerking Agenda is opgesteld. Hilversum zoekt naar een heldere bestuurlijke structuur waarin het deze regionale opgaven kan aanpakken en tegelijkertijd recht kan doen aan het toegenomen belang van de gemeenschappen op wijk- buurt- en dorpsniveau in onze gemeenten.

Er zijn ook zorgen, daar komt de heer Jaarsma op terug bij de procesvragen. De oproep aan de provincie is: hou het huidige momentum in het proces, blijf nu tempo maken en hou het doel in het vizier. Voor hem is één gemeente Gooi en Vecht de focus. Wanneer en hoe die er komt, mag en moet onderwerp van gesprek tussen alle betrokken besturen zijn. Dat betekent dat wij vele stappen die daar naar kunnen leiden, in overweging willen nemen. Er is ruimte om varianten te verkennen, als die mogen rekenen op een breder draagvlak. Aandacht voor goed wijk- en kernenbeleid is in dit proces van groot belang.

Het gaat uiteindelijk om een beter en passender bestuur voor alle inwoners in de regio Gooi en Vechtstreek.

B. Visie van fracties die niet hebben ingestemd met de zienswijze van Hilversum 10 november 2016

Mw. Walters-Vos (Hart voor Hilversum) spreekt namens Hart voor Hilversum, SP, Hilversum1 en Leefbaar Hilversum. Deze partijen vertegenwoordigen 1/3 van de raad (12 van 39 zetels). Hilversum is een mooie gemeente. De crisis is voorbij. Er is volop bedrijvigheid en de werkloosheid daalt sneller dan elders in de regio. De scholen zijn op orde. Het gaat goed met Hilversum en goed met de bestuurskracht. De provincie wil een fusie tot maximaal drie gemeenten, maar Hilversum moet Hilversum blijven. Genoemde partijen vinden dat Hilversum prima zelfstandig kan blijven. De gemeente kent een goede schaal en goede bestuurskracht.

De stip op de horizon voor de provincie blijft Gooistad. Genoemde partijen vinden dit veel te groot. Het begrip volksvertegenwoordiging vervaagt op die schaal. Hoe kan je specifieke situatie beoordelen of gesprekken met bewoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties voeren als er 45 raadsleden zijn voor 240.000 inwoners? Kunnen zeven of acht wethouders zo'n groot gebied besturen, met oog voor de verschillende situaties? De menselijke maat is dan zoek. Grootschaligheid heeft nog nooit tot succes geleid.

De gedeputeerde heeft gesproken met het college, waarbij de burgemeester en wethouder Jaeger de gedeputeerde hebben voorgespiegeld dat Hilversum wel in één stap naar één Gooi gemeente kan gaan.

Dit is niet het standpunt van de meerderheid van de raad. Er was een meerderheid in de raad voor 1 Gooi gemeente omdat de mogelijkheid is open gehouden om een tussenstap te maken via een fusie tot drie gemeenten.

De bestuurskracht in de regio gaat steeds beter, we trekken steeds meer samen op. Voor de provincie is één gemeente het makkelijkst. De provincie heeft veel gedoe om met de gemeenten de HOV geregeld te krijgen. De provincie dramt de HOV er door, tegen de wil van de bewoners.

Het bestuurskrachtprobleem van Wijdmeren is allereerst een zaak van de raad van Wijdmeren zelf, en die meent de problemen zelf te kunnen oplossen. Maar als er draagvlak is bij de inwoners en de raad van Wijdmeren voor een fusie met Hilversum, dan willen we daar als goede buur over praten. Maar dat draagvlak is er niet, dus is een gesprek over een fusie niet aan de orde.

Onze genoemde partijen zijn tegen het toevoegen aan een fusie van andere gemeenten, waaronder Gooise Meren. Hilversum is groot genoeg.

De bevolking van Hilversum wordt niet betrokken. Er zijn door het college geen inspraakavonden georganiseerd, wel buurtgesprekken waarbij fusie niet aan de

orde kwam. De provincie wil de bewoners ook niet betrekken. Een referendum zou een middel daartoe zijn, maar dat komt er niet.

Als de provincie de arhi-procedure drie maanden later was gestart, dan was het fusieplan meegenomen in de verkiezingen en hadden bewoners zich uit kunnen spreken. De provincie heeft de procedure zo uitgemikt dat bewoners niks in te brengen hebben. En in november aanstaande worden alle gemeenten in de Gooi en Vechtstreek, dus ook Hilversum, onder financieel toezicht gesteld. Het college heeft ons daarover niet geïnformeerd. Dat had wel moeten.

Fusies opleggen en gemeenten onder curatele stellen is niet van deze tijd. Onze genoemde partijen zijn een petitie gestart: "Stop de machtsgreep van de provincie". Onze oproep is: we willen een modern proces, stop de arhi-procedure, laat bewoners zich uitspreken over de toekomst van de gemeente bij de verkiezingen en laat de nieuwe colleges eventuele fusies zelf regelen.

C. Vragen en/of opmerkingen over het proces

Dhr. Jaarsma constateert dat er in de regio verdeeldheid bestaat over de oplossingen. Dat is een slechte opmaat om tot samenwerking te komen. Niets doen is echter geen optie. We kunnen alleen voortuit met z'n allen.

Dhr. Jaarsma adviseert als tussenstap na de fase van overleg om een congres of een ander type bijeenkomst te organiseren medio september om met alle partijen verwachtingen te delen. Doel daarvan is om de gelegenheid te creëren om als regio de eigen regie te pakken. Het gesprek kan ook meer zekerheid over het vervolg en de uitkomst bieden.

Dhr. Jaarsma vraagt aan gedeputeerde Van der Hoek of de eerdere gesprekken in het kader van het open overleg al iets hebben betekend voor de vervolgaanpak van de provincie.

Mw. Walters-Vos heeft haar opmerkingen over het proces al gemaakt in haar algemene beschouwing.

Reactie op de inbreng van de fracties en beantwoording vragen door gedeputeerde Van der Hoek.

Dhr. Van der Hoek bedankt beide sprekers voor hun inbreng.

Hij kent het standpunt, nu uitgesproken door de heer Jaarsma, om de fase van drie gemeenten over te slaan en direct toe te werken naar één gemeente. De oproep is 'hou koers'. Belangrijk is de boodschap om niet alleen op te schalen, maar ook aandacht te hebben voor afschalen. Dat wil zeggen dat de kernen goed worden bediend, dat het kernenbeleid volwaardig wordt meegenomen en de kernen een volwaardige plek in de gemeente hebben. Hij vindt dat van belang en constateert dat er op deze punten overeenstemming bestaat.

Mw. Walters-Vos merkt op dat ze het begrip kernenbeleid vaker hoort, maar nog geen uitwerking ziet. Ze vraagt naar aanleiding van het voorstel van dhr. Jaarsma of de provincie medio september een congres gaat organiseren.

Dhr. Jaarsma zegt dat het vormgeven van het kernenbeleid de verantwoordelijkheid van de gemeente is.

Dhr. Van der Hoek is eveneens van mening dat het primair de verantwoordelijkheid van gemeenten is bij een fusie om het kernenbeleid vorm te geven. Het is ook een aandachtspunt van de provincie bij fusies.

In de raad van Wijdmeren en in Provinciale Staten is gevraagd of de provincie een ondersteunende rol wil spelen. GS zijn daartoe bereid door bijvoorbeeld een symposium te organiseren om goede voorbeelden te delen en mogelijkheden voor dorps- en kernenbeleid aan te dragen.

Als de provincie een initiërende rol neemt in een fusieproces, dan neemt de provincie ook een grotere rol bij het betrekken van de bevolking. In een dergelijk geval zou *dhr. Van der Hoek* deelnemen aan lokale bijeenkomsten om met de bevolking in gesprek te gaan over de fusie.

Dhr. Van der Hoek is het niet eens met mevrouw Walters-Vos dat de provincie een fusie doordrukt. Er is in dit proces nadrukkelijk ruimte voor de gemeenten zelf de regie te nemen. Als gemeenten de regie niet nemen en niet tot oplossingen komen om de bestuurskracht te versterken, dan moet de provincie de regie nemen en besluiten.

Dhr. Van der Hoek neemt er kennis van dat mevrouw Walters-Vos meent dat één Gooi gemeente te grootschalig is en dat dan het goede contact tussen de volksvertegenwoordigers en inwoners afneemt. Hij wijst erop dat ook in grotere gemeenten de contacten van raadsleden en collegeleden met de burgers goed zijn te organiseren. Zie grote steden, zoals Amsterdam. Een hogere vergoeding voor raadsleden maakt het daar mogelijk meer tijd aan het raadswerk en contacten met de bevolking te besteden.

Naar aanleiding van de opmerking van mevrouw Walters-Vos dat het HOV wordt aangelegd tegen de wil van de bewoners zegt *dhr. Van der Hoek* dat hij zich niet kan voorstellen dat men in de Gooi en Vechtstreek geen goed openbaar vervoer wil, maar dat hij constateert dat de discussie vooral over het tracé gaat.

De heer *Van der Hoek* wil graag horen van mevrouw Walters-Vos wat haar visie is t.a.v. Wijdmeren. Staat zij er wel of niet voor open als Wijdmeren vraagt of ze kunnen fuseren met Hilversum?

Dhr. Van der Hoek vindt de opmerking van mevrouw Walters-Vos, dat tot op heden in het proces er geen contact is geweest met de burgers, niet juist. De provincie voert open overleg met de gekozen volksvertegenwoordigers in de gemeenten.

Dhr. Van der Hoek spreekt tegen dat de provincie heeft gestuurd op de planning van het fusieproces met het oog op de verkiezingen. De provincie heeft afspraken met de gemeenten gemaakt over de planning van het bestuurskrachtonderzoek en het bepalen van een standpunt voor het vervolg. Als gemeenten de eigen regie pakken, als gemeenten een helder plan hebben met bijvoorbeeld een planning

om op termijn toe te werken naar een fusie, dan kan men daarmee de verkiezingen ingaan.

Dat gemeenten onder preventief financieel zicht komen bij een fusie is een standaardprocedure. Het toezicht start overigens pas als een herindelingsontwerp op grond van de wet arhi is vastgesteld. Dit is nog niet het geval.

Dhr. Van der Hoek vraagt welke context mw. Walters-Vos aan de inwoners meegeeft bij de petitie "Stop de machtsgreep van de provincie", of dat het een simpele ja/nee vraag is.

Op de vraag aan de provincie om de arhi-procedure te stoppen, antwoordt *dhr.*

Van der Hoek dat de procedure ordentelijk moet verlopen en dat GS in november aanstaande besluiten over het stoppen of voortzetten van de procedure.

Op de vraag van de heer Jaarsma of de andere open overleggen al iets hebben

opgeleverd antwoordt *dhr. Van der Hoek* dat hij een tussenbalans eerst wil

bespreken in GS. Hij neemt de suggestie van *dhr. Jaarsma* mee om een

"tussenstap" te organiseren. Dat betreft hij bij de besluitvorming van GS in

november. *Dhr. Van der Hoek* houdt de mogelijkheid open nog nader overleg te voeren met de gemeenten.

Reacties

Dhr. Jaarsma (D66) pleit ervoor een gesprek met de gemeentebestuurders in de regio te organiseren op inhoud over bijvoorbeeld het model Drechtsteden, lessen van andere fusies etc. Dit biedt mogelijkheden om tot draagvlak en tot oplossingen te komen. In de arhi-procedure hebben we weinig tijd om dit gesprek te voeren. Hij vraagt de provincie om dit gesprek te helpen organiseren.

Mw. Walters-Vos zegt n.a.v. de beantwoording van *dhr. Van der Hoek* dat er geen echte keuze is, want Hilversum blijven dat kan niet.

Mw. Walters-Vos ziet geen voordeel in een hogere vergoeding voor raadsleden in een grotere gemeente. Hart voor Hilversum wil geen beroeps politici.

De HOV is in de regio ervaren als een ongewenst project. Zie www.busbaannee.nl

Mw. Walters-Vos zegt dat als Wijdmeren zelf vraagt om een fusie met Hilversum, ze welkom zijn.

Haar vraag over het niet betrekken van de burgers, zag op B&W van Hilversum en was niet gericht aan de gedeputeerde.

Mw. Walters-Vos blijft van mening dat de provincie de planning anders had kunnen inrichten met het oog op de verkiezingen. Maar dat wil de provincie blijkbaar niet.

Mw. Walters-Vos vindt dat B&W de raad hadden moeten inlichten over het preventief financieel toezicht bij fusies.

Ze verzoekt de provincie nogmaals de arhi-procedure te stoppen en de bewoners zich te laten uitspreken.

De voorzitter vraagt of de heer Van der Hoek nog nader wil reageren.

Dhr. Van der Hoek reageert op de opmerkingen van de heer Jaarsma over het organiseren van een gesprek medio september. Hij begrijpt dit als een tussenstap met alle partijen om de tafel. Partijen kunnen kansen benoemen en mogelijkheden om elkaar te versterken verkennen. Het gesprek zal niet gericht zijn op wat er niet goed gaat.

De heer Van der Hoek benadrukt dat het bestuurskrachtonderzoek en het vervolgtraject zijn besproken in goed bestuurlijk overleg met de gemeenten, waarin samen het traject is bepaald en ook de verkiezingen aan de orde zijn geweest.

De voorzitter wil de raadsleden die nog niets hebben kunnen inbrengen de gelegenheid geven om aanvullende opmerkingen te maken.

Dhr. Winkel (CDA) zegt dat de CDA raadsleden in de regio vaak bijeen zijn geweest. Er is voortgang, maar lokale afdelingen maken andere afwegingen. De CDA wil dat het fusieproces van onderaf gaat en vindt draagvlak en een goed proces belangrijk. Ook moet worden gelet op het kernenbeleid en de financiën van de nieuwe gemeente.

Goede voorbeelden zijn o.a. Hollands Kroon en Nissewaard.

Dhr. Haselager (PvdA) constateert dat er al decennialang discussie is en dat de regio er onderling slecht uitkomt. De gemeenten hebben de regie niet gepakt en nu neemt de provincie haar rol.

Dhr. Haselager vindt het een creatief idee van dhr. Jaarsma om in september een conferentie te organiseren om met elkaar te praten over wat hebben we nodig in deze regio. Hij stelt daarbij de vraag: een zelfstandig Hilversum is goed voor Hilversum, maar is dat ook goed voor de regio?

Het betrekken van de bevolking in dit proces is belangrijk, maar zaken moeten daarvoor wel concreet worden gemaakt.

Wijdmeren en Weesp hebben het moeilijk. Het zou een verlies zijn voor de regio als Weesp naar Amsterdam zou gaan. Ook Wijdmeren heeft problemen. We moeten elkaar helpen. Kunnen we met de provincie onderzoeken hoe Wijdmeren geholpen kan worden?

Mevrouw Walters-Vos vraagt wat de heer Van der Hoek vindt van het idee van een symposium.

Dhr. Blok (Leefbaar Hilversum) verzoekt om de arhi-procedure te stoppen tot na de verkiezingen. Hij stelt voor om daarna problemen, zoals die van Wijdmeren, aan te pakken.

Mw. Vreugdenhil-de Blécourt (ChristenUnie)

Vertraging in de procedure is niet nodig. Maar de stap naar één gemeente is wellicht te groot.

Dhr. Vogel (VVD) zegt dat Gooistad belangrijk is voor de VVD. De VVD is blij met de rol van de provincie, want de regio komt er zelf niet uit. De VVD streeft naar regionale kracht en wil steun geven aan opschalen en afschalen. Dit is ook in het belang van Hilversum. Maar enkel focussen op een fusie tot drie gemeenten acht

de heer Vogel suboptimaal, dan verlies je tijd en het momentum. Hij ervaart angst en terughoudendheid voor het model van één gemeente.

Dhr. Kastje (GroenLinks) ziet de regio als een groene oase. Waarom lukt het niet om gezamenlijk stappen te zetten? Hij wenst de heer Van der Hoek veel daadkracht toe.

Reactie op de inbreng van de fracties en beantwoording vragen door gedeputeerde Van der Hoek.

Dhr. Van der Hoek bedankt de raadsleden voor hun opmerkingen en vragen. In reactie op de heer Winkel (CDA) zegt hij dat de provincie draagvlak van onderop belangrijk vindt. Als echter de bestuurskracht onvoldoende is en er geen besluiten over oplossingen worden genomen, dan heeft de provincie een verantwoordelijkheid. De provincie doet dat wel op zorgvuldige wijze.

Dhr. Blok (LH) verduidelijkt op verzoek van de heer Van der Hoek zijn reactie. Hij wil dat de bewoners zich uitspreken in de verkiezingen. Dan kunnen de politieke partijen campagne voeren. Na de verkiezingen kan de provincie dan eventueel een arhi-procedure voortzetten.

Dhr. Van der Hoek vraagt zich af waarmee de partijen dan de verkiezingen in gaan en ziet geen wezenlijk verschil met de huidige situatie.

Mede n.a.v. een vraag van mevrouw Walters-Vos over het symposium, vraagt de heer Van der Hoek verduidelijking aan de heer Jaarsma. *Dhr. Jaarsma* zegt dat in de fase van open overleg het ontwikkelen van eigen plannen onvoldoende wordt opgepakt. Een conferentie in september aanstaande met raadsleden en maatschappelijke organisaties zou daarom dienstig zijn. Het doel is dat partijen gaan praten over hoe ze de regie zelf kunnen oppakken. De urgentie wordt gevoeld en er is druk op de ketel. Het organiseren van de conferentie verstoort het arhi-proces niet. Gemeenten zouden het samen met de provincie kunnen organiseren.

Dhr. Van der Hoek vindt het, gelet op een zuivere rolverdeling, een taak voor de gemeenten zo'n conferentie te organiseren. Maar hij komt graag op zo'n bijeenkomst om over bestuurskracht te spreken.

Afspraken over communicatie

Dhr. Van der Hoek geeft aan dat de provincie zorgt voor verslaglegging op hoofdlijnen. De raad krijgt dit in concept toegezonden om commentaar. Het verslag zal na akkoord van de raad openbaar worden gemaakt via de website van de provincie. Het verslag maakt onderdeel uit van een eventueel herindelingsontwerp. De raad krijgt het verslag toegezonden en kan dit desgewenst plaatsen op de website van de gemeente.

Afspraken over vervolgpcedures

Geen

De voorzitter sluit de vergadering, met dankzegging aan alle aanwezigen